

Izlagači Salona nisu pokazali neke prijelomne stilske ni kvalitetne promjene, ali je očito da su svi u procesu stvaranja i traženja, što se očituje pri uspoređivanju ovogodišnjih radova s onima iz prošle ili pretprošle godine.

Radovi u kombiniranim tehnikama Jakova Budeše sazreli su u strukturi, iako on, posvećujući najviše pažnje usavršavanju tehnike, potcjenjuje svoja spontanija i svježija likovna ostvarenja.

Petar Jakelić, koji se odlično afirmirao zrelim grafikama, bori se već drugu godinu s velikim platnima na koja prenosi svu maštovitost svojih grafičkih radova manjega formata, ali ne uspijeva jednakim likovnim intenzitetom obraditi svaki dio tih velikih slika.

Platna Ante Kaštelančića, u odnosu na prošlogodišnja, pokazuju razvoj, kristaliziranje, smirivanje i sazrijevanje. Njegove su slike svečanosti boja i kompozicija i svojim likovnim životom ispunjaju velike izložbene prostore.

Maksim Krstulović, bez velikih pretenzija, stvara arabeske grupiranjem točkica, asocirajući tako neku neodređenu ali istinsku »atomska« ili »kompjuterska« atmosferu našega vremena.

Jedan je od najdjelatnijih stvaralaca splitske srednje generacije Vasko Lipovac. Njegove živo obojene skulpture zamišljane su i komponirane poput slika, čak i sa stanovitim »literarnim« motivima.

Tri slike Jakova Pavića najugodnije su iznenađenje izložbe. Ono što je u tom tihom i zatvorenom slikaru sporo sazrijevalo, predstavilo se u svojoj likovnoj ljepoti i profinjenosti. Na tradiciji Vidovića, Tartaglie i Ivančića oblikovao je svoj osobeni stil, ne oponašajući ni jednoga od njih. U pastoznom polumraku njegovih platna svjetlo igra bitnu ulogu i izvlači boje i nijanse na onaj bogat i uvijek promjenljiv način mletačkih baroknih slikara ili Vidovića u njegovim najboljim radovima.

Vojka Ružić je najbolja kad u svojim polikromnim keramikama postigne ravnotežu između čistog metijerskog keramičkog proizvoda i skulptorskog figuralnog ostvarenja.

I evolucija slikara Mile Skračića očita je i zanimljiva. Tehnička obrada njegovih »reljefnih platna« sazrela je do rafiniranosti. Bez prijašnje bojazni prekriva on zlatnim folijama velike površine. Sadržajno je to dosljedna i osebujna simbolika koja, uza svu naglašeno dekorativnu obradu slika, svojim likovnim izrazom između simbolike i nadrealizma ipak djeluje ilustrativno.

Možemo požaliti što ni na ovoj izložbi nije zastupljena skulptura. Kao da se stoljetna tradicija prekinula. Možda u očekivanju nove renesanse.

mile skračić

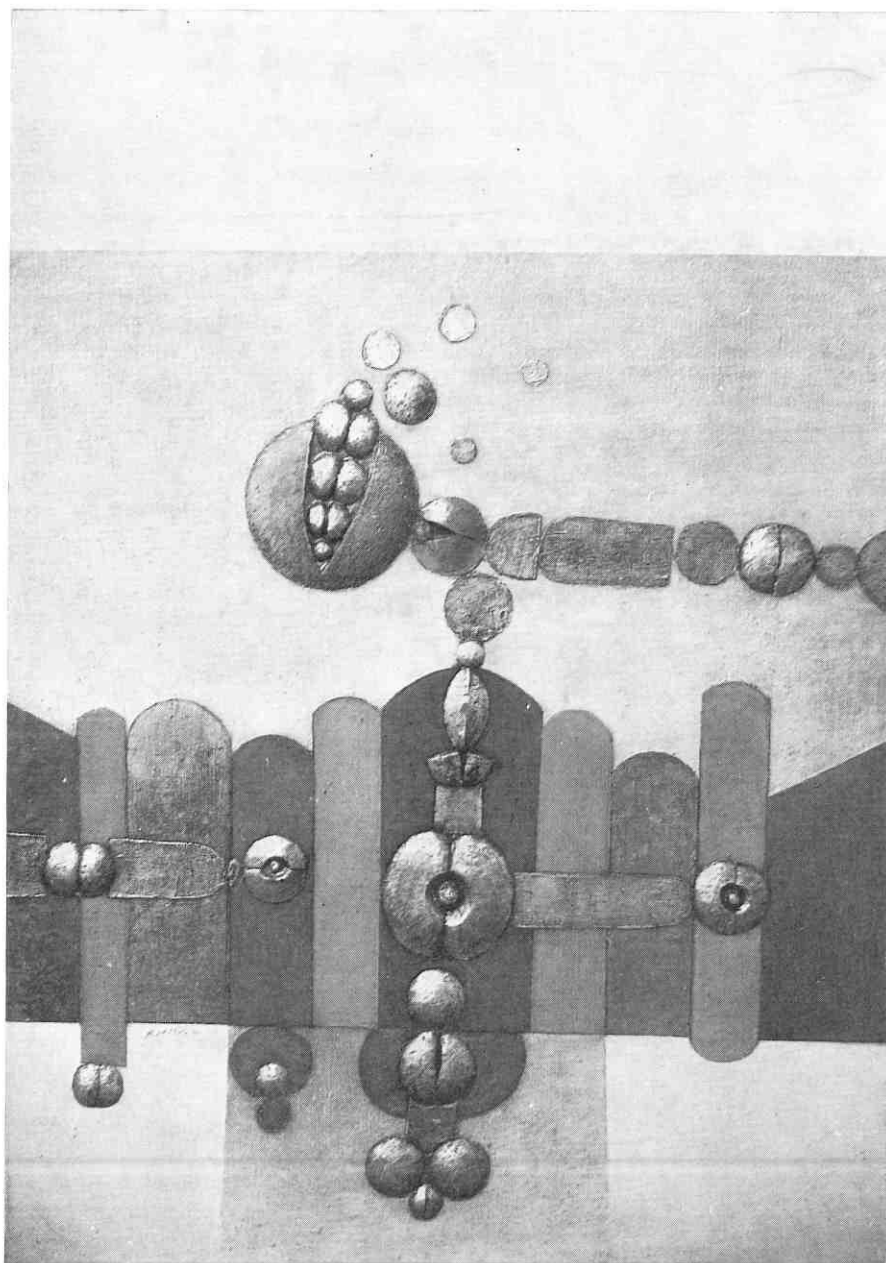
galerija umjetnina
split

22. 11—10. 12. 1971.

duško kečkemet

Pojava slikara Milana Skračića zanimljiva je i osebujna u našoj likovnoj umjetnosti. Iako se razvijao prilično izolirano od intenzivnijih likovnih strujanja, osjećao je bilo suvremenog izraza, ne samo nacionalnog nego i šireg. Pa ipak nikakvih skokova nije bilo u njegovu stvaranju, nikakvih gotovih primanja sa strane. Iste one kompozicije, između dekoracije i simbolike, s nekim skrivenim narativnim elementima, dosljedno se i logično provlače kroz njegov rad, samo sa sve zrelijim i jasnije izraženim rezultatima.

Počeo je dekorativnom obradom plohe, savladujući sam tehniku rada, što mu škola primijenjenih umjetnosti nije mogla u cijelosti pružiti. Izbjegavao je figurativnost, naraciju, posvećujući više pažnje strukturi boja, zrnatosti nanesenog materijala i prikriivenoj simbolici koja nije nikada postala literarna.

Koliko je god bio neprekidno blizak suvremenoj apstrakciji, nešto od tipičnog i bogatog dalmatinskog ambijenta uvijek se nalazilo na njegovim slikama. Bile su to zagasite crvene boje, prigušene zlatne; nešto što je asociiralo stare svetačke slike domaćih, često primitivnih, majstora, s crvenim pozadinama, potamnjele od dima svijeća i vremena, u gustim polumračnim atmosferama crkava, sakristija ili samostana.

S vremenom su boje postajale sve čistije, određenije, a linije i plohe sigurnije, čvršće. Slike su gubile površinske i umjetno stvarane patine, ali nisu one bitne slojeve proticaja vremena i vječne simbolike života i smrti.

Posljednjih godina kao da su koprene pred Skračićevim slikama padale jedna za drugom, a iza njih ostajala je jasna i likovno određena

slikarova zamisao. Platna, nekada gotovo minijaturna poput ikona, rasla su i dosegla monumentalne razmjere. Sama hrapava struktura boje, ili zrnatost, nisu ga više zadovoljavale, pa je oblikovanjem i lijepljenjem laganih plastičnih materijala postizao reljefnost platna. Pčzlata, bez patiniranja, na prvi je pogled u suprotnosti s tim velikim reljefnim površinama. Ali baš taj neočekivani kontrast, ta smionost, osebnost je Skračićeva slikarskog izraza.

Teže je pomiriti s velikim, u biti dekorativnim, plohamu sâm motiv slika. Premda je Skračić okupiran formalnim problemima boja, ploha i volumena, kao i formalnim kretanjem i ritmovima, o čemu svjedoče i nazivi djela (»Oblik i prostor«, »Zlatno i crveno«, »Crvena slika«), ipak se jedna prevladavajuća tema, varijacija jednog motiva, provlači kroz sva djela. Ta je tema izrazito simbolično-intimnog karaktera, pa je u stanovitoj suprotnosti s velikim formatima i dekorativnom obradom slika.

Riječ je o biološkim, genetskim simbolima muškoga, ženskoga, stvaranja, iskonskog kretanja i sl. (»Unutar i iznad«, »Nešto kao ulaz izlaz«). Smione aluzije poremećuju katkada dojam svečanosti što ga inače platna ostavljaju na gledaoca.

U svakom slučaju, slikarstvo je Mile Skračića osebnost, izvorno i proživljeno. Ako ono i nije njegov konačni izraz, nego eksperiment, bit će mu od velike koristi u daljnjem radu, i sa tehničke i s doživljajne strane.